

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Cont nr. 49.8.01

„Hristos se naște, măriți-l”

Biserica creștină prăznuiește, după datină, Nașterea cea după trup a Mîntuitorului nostru Iisus Hristos. De aproape două mii de ani, praznicul Nașterii evocă în cîntări de duhovnicească bucurie măreția slobozirii noastre din împărăția întinericului păcatului. Slobozirea aceasta ne cheamă an de an, în catavasiile Crăciunului, să rostim cu bucurie:

„Hristos se naște, măriți-l!

Hristos din ceruri, întîmpinați-l!”

Toți creștinii — de la un capăt la celălalt capăt al Pămîntului — se întîlnesc astăzi sub una și aceeași stea a Nașterii Aceluia care, părăsind Cerul și totuși rămînînd în el, coboară pe Pămînt, luînd chip asemenea omului pentru care venise. De aceea, în semn de cinstire, creștinii de pretutindeni în duh și în simțire preamăresc în chip divers minunea din noaptea Crăciunului, noapte care nu va fi uitată pînă la sfîrșitul veacurilor. În cinstea Pruncului născut în noaptea aceasta universul arde ca o singură făclie chemat de o singură credință: Iisus Hristos și Biserica Sa. Și înfiorat de măreția acestei taine — cu adevărat mare pentru întreaga creștinătate — mărturisește coborîrea pe pămînt a unicului Fiu al lui Dumnezeu, Cel ce s-a întrupat din Fecioara Maria și s-a născut om. Iisus Hristos — cea de-a doua persoană a Sfintei Treimi — s-a întrupat prin zămislirea Duhului Sfînt în omul istoric din Nazaretul Galileii. Cele două naturi ale Sale, divină și umană, — împreunate, dar neamestecate și neschimbate — fiecare păstrîndu-și ființa și lucrările, subsistă în singura persoană a Fiului lui Dumnezeu.

Așa-l mărturisim, așa l-am primit în sufletele noastre și așa-l preamărim pe Cel născut în noaptea sfîntă a Crăciunului, în condițiuni mai presus de puterea noastră de înțelegere și pricepere. Așa îl propovăduiește de două milenii Biserica noastră și așa îl păstrăm în inimile noastre: Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, ca o lumină țîșnită dintr-o altă lumină, mai presus de orice lumină pe care o percepem cu simțurile noastre trupești și sufletești.

Dumnezeu se întrupează și se face asemenea nouă, Mîntuitor, puternic a toate, stăpîn al vieții și biruitor al morții, slobozindu-ne din robia păcatului și arătîndu-ne calea spre Dumnezeu, spre împărăția cerului. Mărturisirea aceasta rămîne aceeași, caldă și duioasă, mîngîiere pe care o simțim toți fiii Bisericii. De aceea, privind spre steaua care a răsărit ca un curcubeu de nădejde peste înălțimile de azur ale Cerului, ingenunchem cu umilință și bucurie în același timp — rostind alături de îngeri „Mărire întru cei de sus, lui Dumnezeu, și pe pămînt pace, între oameni bună învoire”. Sînt slovele unui imn de bucurie și măreție care înalță și cucerește în același timp.

O măreție care te apropie de Dumnezeu și te cheamă spre o nouă primăvară a sufletului.

De aceea marele praznic al Nașterii Domnului ne amintește de fiecare dată de toate nădejdiile și toate bucuriile care tresăltă în inimile noastre, chemîndu-ne la credință luminată și dragoste, la pace și bună înțelegere, la iertare și înfrățire.

Din noaptea aceea, mesajul îngerilor a sunat an de an și vremea noastră a făcut din el cea mai înflăcărată năzuință, pacea rămînînd cel mai de seamă bun al omenirii.

Însuflețiți de aceste gînduri — izvorîte din bucuria mărețului Praznic —, creștinii de pretu-

tindeni prăznuiesc pe Pruncul aducător de lumină, de pace și de izbăvire. Aceleași bucurii, aceleași nădejdi într-o pace a lumii întregi, căci omenirea vrea să se bucure din plin de munca și de darurile lui Dumnezeu. Același imn și același gînd, aceeași bucurie și aceeași nădejde ne leagă pe toți

cei ce purtăm chipul lui Dumnezeu, căci Iisus Hristos este unul și același în sufletele și în inimile tuturor. Este ceea ce mărturisim încă odată și în această seară în care cinstim și preamărim Nașterea lui Iisus Hristos, Domnul nostru și cînd glasurile noastre laolaltă aduc imne de laudă lui Dumnezeu și dorirea de pace și bună înțelegere Pămîntului, oamenilor de pretutindeni.

E. C.

În prag de sărbătoare

Din an în an, sărbătoarea Nașterii Domnului este așteptată cu multă bucurie atît de cei mici, cît și de cei vîrstnici sau chiar de cei cu părul alb ca zăpada, însă cu sufletul mereu tineri. Toți se bucură, cînd știu că peste cîteva zile vor prăznuir venirea în lume a lui Mesia:

„Să se nască și să crească,
Să ne mîntuiască”.

Bucuria este dublată de frumoasele colinde, care, începînd cu căderea primului fulg de zăpadă, se aud la tot pasul, care de care mai frumoase.

Colindele, împreună cu cântecile de vitejie, cu doinele și baladele populare, fac parte din bogatul tezaur spiritual al poporului nostru. Ele exprimă bucuria și recunoștința credincioșilor pentru venirea în lume a Mîntuitorului Iisus Hristos, în multe dintre ele oglindindu-se și stările sociale de altădată, aspirația iobăgimii sărăcite spre o viață demnă, îndestulată. Acest lucru se desprinde și din mai puțin cunoscuta colindă din țara Chioarului, județul Maramureș, care spune:

Noi în sara de Crăciun
Lăudăm pe Cel prea bun,
Colindăm colind duios
Domnului Iisus Hristos.
El de-al nostru mare drag
A pășit cerescul prag,
Și-a lăsat cerescul rai
Și-a venit pe-al nostru plai
Și a luat asupra Lui
Tot păcatul omului.
Și de aceea cînd sosește
Nime-n lume nu-l primește,
Iată acum din poartă-n poartă
Maica Sfîntă-n sîn îl poartă.
Vrea să-l nască-n loc curat
Că-i cerescul Împărat,
Și-n căldură vrea să-l culce

Că-i pruncuțel ei cel dulce.
Dar nimenea nu se-ndură
Să-l primească la căldură,
Vine noaptea de Ajun
Și Măicuța-i tot pe drum.
Sufală vîntul și-o pătrunde
S-ar scuti și n-are unde,
Vîntul tot mai rece bate
Suflețelul îi străbate.
Îngerii de mila ei
Se topeșc în plîns și ei,
Și-n peșteră s-a născut
Cel ce n-are început.
Maica varsă lacrimi calde
N-are apă în ce să-l scalde,
Și-l înfașă în haine ude
Că uscate nu-s de unde.

Pr. Nicolae Leșe

Contribuția mitropolitului Andrei Șaguna la înființarea Asociației transilvane (ASTRA) — 1861

Asociațiile culturale au apărut pe o anumită treaptă a dezvoltării societății, dintr-o necesitate imperioasă și nu în mod întîmplător, cînd strădanile individuale nu mai corespundeau realității, încît o asemenea situație reclama concentrarea forțelor intelectuale în vederea asigurării progresului pe mai multe planuri. Propășirea culturii avea o semnificație aparte, căci prin propagarea ei se asigura conservarea naționalității românești dincoace de Carpați.

Apariția în 1859 a almanahului „Muguri”, care conținea 59 de poezii ale tinerimii clericale de la gimnaziul superior românesc din Arad și ale altor colaboratori, declanșă vii reacții în mișcarea culturală din Transilvania. Pe marginea celor editate, Zaharia Boiu publică în „Telegraful Român” din februarie 1860 o critică extrem de aspră. Față de învinuirile aduse, Ioan Pușcariu le ia apărarea tot în coloanele acestui ziar, prezentînd cauzele reale care au generat lipsa valorii literare a volumului, încît singura salvare o vedea în conspunde pe adresa arhierului ortodox.

În primăvara anului 1860, în urma unei discuții purtate la Sibiu între N. Popea, protosincol și secretar eparhial, și I. Rațiu, aflat la examenul de „censură advocațională”, hotărîsc trecerea la acțiune, organizînd o întîlnire cu mai mulți intelectuali la reședința episcopiei ortodoxe, cu consimțămîntul arhierului Andrei Șaguna, desemnîndu-l pe consilierul gubernial Pavel Dunca cu redactarea memoriului.

Petiția din 10 mai 1860, cuprinzînd 173 de semnături în frunte cu ale celor doi arhierii din

Sibiu și Blaj, s-a înaintat guvernatorului Lichtenstein spre aprobare, cu mențiunea de a se răspunde pe adresa arhierului ortodox.

La 12 iulie 1860, Înalta Locotenență îi face cunoscut că pentru aprobare trebuie anexate statutele, exprimîndu-și în același timp dezacordul față de înființarea unei asociații românești în exclusivitate. Deși nu existau indicii prea încurajatoare, s-a elaborat pe baza statutelor primite de la Gh. Barițiu, T. Cipariu și I. Pușcariu un nou proiect, care apare expediat autorităților la 6 decembrie 1860. La 22 ianuarie 1861, cancelaria aulică transilvană acordă rezoluție favorabilă, permițînd ținerea unei adunări consultative, care și-a desfășurat lucrările la Sibiu între 9/21 pînă la 11/23 martie 1861.

Cu acel prilej s-au purtat discuții pe marginea definitivării statutelor. Din cauza limitării posibilităților materiale se renunță la latura economică propusă de episcopul ortodox, axîndu-se deocamdată asupra literaturii și a culturii în general. În cadrul dezbaterii un loc aparte l-a avut stabilirea titlului societății. Formularea a fost rezultatul unei colaborări colective, înserîndu-se între noțiunea prezentată de Șaguna „asociațiune” și restul denumirii „pentru literatura română și cultura poporului român”, ce provenea de la I. Pușcariu, și adjectivul „transilvan”, propus de consilierul de apel I. Alduleanu, ajungîndu-se astfel la denumirea „Asociațiunea transilvană

(Continuare în pag. 2)

IORDACHE GOLESCU:

„Proverbe comentate”

Cu prilejul împlinirii a 125 ani de la moartea marelui cărturar Iordache (Gheorghe) Golescu, în editura de Stat Albatros s-a tipărit o parte din opera acestui mare patriot sub titlul: „Proverbe comentate”, Iași 1973.

Înainte de a face o scurtă prezentare a cărții bine-venită care apare sub îngrijirea lui Gh. Paschia, socotim potrivit a prezenta câteva date asupra autorului cărții în lumina unei bune relații a vieții autorului cu opera sa.

Făcînd parte dintr-o veche familie de boieri, Iordache Golescu (1768—1848), fiul marelui Ban Radu Golescu a fost unul dintre cei 4 frați — Ana-soră, Nicolae și Dinicu — ajunși oameni politici, ostași și scriitori vrednici. A învățat carte mai întîi acasă — după obiceiul boierilor de atunci — apoi la Academia grecească din București. De tînar a intrat în viața publică și a ocupat multe, diferite și însemnate funcții administrative: Mare Vornic vel logofăt, membru în Divanul țării, președinte al Sfatului consultativ, membru al Înaltei Curți și alte diferite și însemnate demnități. Concomitent cu acestea, Iordache Golescu a mai fost și efor al Școlilor, al Spitalului „Iubirea de oameni”, membru în câteva societăți de binefacere ca Epitropia sărmanilor evgheniști — care sprijinea pe copiii fără părinți ș. a. S-a remarcat îndeosebi cu stimă și recunoștință în activitatea depusă la Eforia Școlilor în cadrul căreia — împreună cu socrul său Constantin Bălăceanu au înființat *prima școală superioară cu limba de predare română*, unde a fost numit profesor și conducător, Gheorghe Lazăr. A sprijinit pe poetul grec Rigas în formarea unei confederații de State creștine pentru alungarea turcilor din Balcani, cît și pe Tudor Vladimirescu în mișcarea sa revoluționară.

Așa a înțeles să fie pârtaș și mare sprijinitor al semenilor cel care a impresionat și prin mulțimea odraslelor (avînd 23 copii — deși nu toți au trăit), e un fapt grăitor și instructiv.

Iordache Golescu ne-a lăsat moștenire — spre zidire sufletească — o vastă operă literară poporană privind: Cercetări de istorie literară și folclor, numeroase caracterizări ale vieții și operelor altor scriitori istorici, istoriografie literară și folclor, teatru, traduceri din limba franceză ș.a.m.d. — toate păstrate în Biblioteca Academiei R.S.R. (cca 20 volume — dintre care 19 manuscrise în folio).

Din vasta operă a maximelor și a proverbelor lui Iordache Golescu în număr de 22.504, din cartea „Proverbe comentate” — unice în felul lor — la care ne referim, într-o oarecare tematică din cele 2312 proverbe, maxime și povățuiri folositoare cuprinse în 321 pagini să urmărim doar câteva mai semnificative:

După ce autorul ne îmbie să primim din aceste învățături, „fiecare numai ce cunoaștem că ne este de trebuință”, privitor la roadele poveștelor bune cu lucrarea lor în timp, scriitorul în cauză printre altele, zice: „Că la duhovnic de cîte ori te spovedești, tot aceleași cuvinte îți grăiește, și auzindu-le mai des, lesne te îndreptezi”.

Despre *puterea exemplului personal*, Golescu zice: „Cel ce va să învețe pe altul năravuri (deprinderi) bune, întîi el să dea pildă”.

Despre *suflet și caracter* se subliniază: „Ceea ce e curat, nu are trebuință de (a fi) spălat”. „Plosca nu se caută pe dinafară.” „Aflat-au Filip pe Natanail” (se zice despre doi inși cînd se potrivec la duhuri) ș.a.m.d.

Pentru *om și omenie* — spune: „Adevărul și dreptatea (sînt) cele mai mari datorii ale omenirii.” Omul cu cuvînt, din cer este căzut, iar cel fără cuvînt, cu cel în mocirlă crescut; arată-te ca cel din cer. „Omul s-a făcut unul pentru altul; D-aceea unul cu altul să vă ajutați”. Cu cît mai mare ești, cu atît ești mai îndatorat la omenire să slujești ș. a.

Privitor la *unirea (spre tot lucrul bun)*, citim: „Cînd toți se vor uni între ei, frică n-or mai avea de nimeni, c-atunci e pace între ei”.

Binele *obștesc*: „Ca orice să fie bine pentru obște, trebuie să privească în folosul obștei. Cel ce pentru obște mult se sîrguiește, pentru sineși muncește, că și el parte din obște este”.

Virtutea *înțelepciunii* ocupă o bună parte din cuprinsul acestei cărți s. ex.: „Arată cu fapta ta înțelepciunea ta, iar nu numai cu graiul. Acela (e) mai înțelept cel ce nu se fălește cu înțelepciunea sa, dar cu mult mai înțelept — cel ce se

cunoaște pe sineși. Omul înțelept mai înainte vede și se socotește cele ce poate mai înainte să i se întîmple. D-aceea rareori greșește. Așa și tu să urmezi. Omul înțelept (e) o comoară de bunătați, iar cel nebun de răutăți... în cea mai mare slavă fiind — omul înțelept se smerește. La tînar înțelepciunea (e) ca o cunună de aur. Cine pe sineși cunoaște, acela (e) mai înțelept... Se resimte aci, ca de altfel și din alte proverbe, influența Sf. Scripturi.

Cu spirit umanitar și simț înalt de dreptate socială, I. Golescu, deși a fost fiu de boier, critică aspru purtarea nedemnă a boierilor față de țărani pe care nu numai că îi sfătuieste, ci îi și apără. El scrie: „Vai de ticăloșia (suferința) țăranelor pe lume. Că țaranul ne hrănește, țaranul ne îmbracă, țaranul ne plătește, pînă se slăiește și noi, spre mulțumire arătăm lenevire l-ale lor trebi în parte, și o mare nedreptate lăsîndu-i ca pe niște ticăloși în negura neștiinței, în cele mai mari necazuri... Stăruie să cercetăm și să ocrotim pe țaran cînd se îmbolnăvește, „nu numai cu dohtori ci și cu cele trebuincioase de hrană...”.

În „Proverbe comentate” găsim un adevărat imn al muncii, combătîndu-se vehement lenea, fariseismul (fățarnicia), viclenia, lăcomia, neascultarea și toate păcatele ce declanșează neomenia și lipsa iubirii de semenii. El spune, între altele: „În drăzneala la cele bune virtute se înțelege, iar la cele rele, întregă nebunie.”

Despre *lăcomie*: „... Lăcomia sparge sacul. Lungă e limba bouului dar la coadă tot n-ajunge. Lupul nu se satură cu o mică îmbucătură ș. a. m. d.

Iordache Golescu n-a fost numai un culegător de proverbe, maxime, aforisme, povățuiri și alte laturi ale scrisului său, ci a fost și rămîne și un creator de asemenea folositoare povățuiri, ba chiar un creator în versuri cum l-a numit Gh. Lazăr. Iată numai câteva aforisme urmate de cîte un îndemn folositor sau avertisment:

„Bun pe bun și de greșește / Niciodată îl urăște / Desfătarea jos te aruncă / Înfrînarea sus te urcă / Boala intră cu carul și iese pe urechea acului / Dacă te lași moale / Te bagă în foale”... „Cine se pleacă vremii cîștigă vreme” ș. a.

Iată doar ca un captatio... interesul cu care este privită și apreciată cartea sus pomenită pentru înțelepciunea și întreaga ei etică socială — fiind în felul ei o determinantă la bune manifestări omenești înobilatoare.

Vart. Constantinescu

Contribuția mitropolitului Andrei Șaguna...

(Urmare din pag. 1)

pentru literatura română și cultura poporului român”.

La sfîrșitul ultimei ședințe (11/23 martie) Andrei Șaguna mulțumi tuturor pentru participare, arătînd „că cu conferința aceasta au încetat obligamentul luat asuprași în petițiunea din 10 mai 1860 și așa aceeași să dispună cele de lipsă mai departe în privința aceasta”. Gh. Barițiu îi mulțumi în numele participanților pentru strădaniile depuse, rugîndu-l să continue acțiunea pînă la prima adunare generală.

Se traduc în germană cele 38 de articole ale statutelor definitivite și se trimit Curții din Viena. La începutul verii cancelaria aulică, le înaintă cabinetului imperial, primind aprobarea împăratului Francisc Iosif la 6 septembrie 1861. După multe stăruințe a raportat o nouă biruință pe cale diplomatică, culturală în formă dar politică în conținut, căci asociația reprezenta încă un bastion al apărării naționalității românești.

Andrei Șaguna, prin circulara din 29 septembrie (11 octombrie) 1861, convoacă adunarea generală la 23 octombrie (4 noiembrie) 1861 pentru constituire. În dimineața acelei zile într-un entuziasm general în clădirea Seminarului ortodox din Sibiu s-au reunit români, aparținînd diferitelor pături sociale și avînd convingeri deosebite, cu scopul de a întemeia Asociația transilvană. În încheierea discursului său episcopul enumără toate demersurile întreprinse în favoarea fondării așezămîntului, declarînd: „Predau Adunanței constituante scaunul onorific al prezidiului ce l-am

ocupat pînă acum din încrederea D.-Voastră...”. După aceea cel mai frumos omagiu i l-a adus T. Cipariu, reliefînd strădaniile depuse de arhieru. „Să urăm, Domni și frați! și acelu mare bărbat al națiunii, carele de la început cu căldură a cuprins la senu-și și fără preget a condus pînă în momentul de acum ideea acestei asociațiuni, care astăzi din idee trece în realitate. Să-i urăm zile fericite, în mijlocul națiunii... cerînd și rugîndu-ne ca și de aci înainte să binevoiască a cuprinde și-a adăposti, a ajuta și a sprijini această tînară societate, pe care o-a iubit și o-a ocrotit de la leagăn pînă în momentul de facia. Să trăiți Excelenția Voastră!”.

În ședința a doua s-a trecut la alegerea președintelui, cu prilejul căreia Andrei Șaguna a întrunit 75 de voturi (numărul cel mai mare) din 131 de votanți, fiind proclamat președintele Asociației transilvane, funcție ce o deține pînă în 1867. Fondarea Asociației transilvane a fost o realizare colectivă, totuși în această acțiune mitropolitul Andrei Șaguna a jucat un rol de seamă, recunoscîndu-i-se meritul în unanimitate.

În înverșunatele lupte purtate de români pentru păstrarea naționalității lor, actul fondării Asociației transilvane căpăta noi dimensiuni cu trecerea timpului, cum de altfel remarcă Gh. Barițiu, trei decenii mai tîrziu: „De nu ar fi făcut nimic românii în 1860 spre dezvoltarea și consolidarea vieții lor naționale, posteritatea tot le-ar fi datorat cu recunoștința pentru înființarea Asociațiunii”.

Mihai Sofronie

Din colindele noastre de Crăciun

Cerurile s-au vorbit

Cerurile s-au vorbit
Din Apus la Răsărit
Un Prunc mic au izvodit
Și pe pămînt a venit.
Din urît făcu frumos
Și curat din păcătos.
Coborît-a Ceru-n jos
Într-un Cuvînt luminos
Și pe noi ne-a ridicat
De-a dreapta ne-a așezat,
Lîngă Tatăl lăudat
Fire-ar binecuvîntat.

Hai, cu toți să ne suim

Hai, cu toți să ne suim
În orașul Vișlaim.
Pe Maria s-o cinstim,
Căci azi a născut pe Domnul,
Să se bucure tot omul.

Trei păstori

Trei păstori se întîlniră
Și așa se sfătuiră:
Haideți fraților să mergem
Floricele să culegem
Și să facem o cunună,
S-o-mpletim cu voie bună
Și s-o ducem lui Hristos
Să ne fie de folos.

Astăzi s-a născut Hristos

Astăzi s-a născut Hristos, Vîntul bate, nu-l răzbate,
Mesia clip luminos. Neaua nînge, nu-l atînge.
Lăudați și cîntați Lăudați...
Și vă bucurați.
Mititel, înșășetel, Și de-acum pînă-n vecie
In scutek de bumbăcel, Mila Domnului să fie.
Lăudați... Lăudați...

De ziua Republicii

Poporul român sărbătorește an de an, la 30 decembrie, abolirea monarhiei și proclamarea Republicii Populare Române, țara noastră devenind după cum se știe, la 21 august 1965, Republica Socialistă România.

Proclamarea Republicii, în 30 decembrie 1947, constituie un eveniment de însemnătate covârșitoare în viața țării noastre.

Ceea ce dă însemnătate deosebită acestui eveniment este faptul că orînduirea cea nouă din Patria noastră are un caracter vădit democratic, care angajează întregul popor la conducerea și propășirea ei.

De altfel, de-a lungul istoriei poporului român, s-a dovedit că victoriile numeroșilor voievozi și domnitori, care au dat dovadă de adevărate simțăminte patriotice, s-au împlinit în măsura în care aceștia au reușit să depășească cercul restrîns al clasei boierești și să colaboreze cu pături mai largi din popor și, în aceeași măsură, de conștiința că „țara nu-i moșia lui Vodă” și că Vodă nu-i proprietar, ci slujbaş al țării. Este destul să amintim pe Ștefan cel Mare, care înfrîngea răzeșia și lasă urmașilor frumosul îndemn al slujirii în cuvintele: „Ține-ți minte că Moldova... n-a fost a mea și nu e a voastră, ci a urmașilor voștri; a urmașilor urmașilor voștri, în vecii vecilor.”

Ideea de republică în cuprinsul celor trei țări românești a fost prezentată mai întîi de către unii cronicari sub formă de protest împotriva unor domnitori, care nu luau aminte la „gurile noroadelor” și la „șoaptele gloatelor” (cum scrie Dimitrie Cantemir), luînd apoi înfrîngerea unor adevărate revendicări politice, vădite mai ales în pragul revoluției de la 1848 în scrierile lui C. A. Rosetti, Cezar Boliac, Eftimie Murgu, Dimitrie Bolintineanu și cu deosebire în cele ale lui Nicolae Bălcescu și Simion Bărnuțiu, exprimate prin ideea comună și esențială că republica trebuie să însemneze deplină suveranitate a poporului și dreptul său de a dispune liber de soarta sa. De pildă, Nicolae Bălcescu socotea „Republica democratică”, forma ideală de stat, „pentru că republica (vorba veche care va să zică lucru al tuturor), iar democratică (... care va să zică puterea aparține poporului) este un stat în care oamenii adunați, îngrijesc ei înșiși de soarta lor, fără a-și pune stăpîni pe cap, avînd în lucrarea lor drept regulă dreptatea și drept țintă frăția.” După Simion Bărnuțiu „elementul cel dintîi al fiecărei republici e poporul și în toată întinderea ei să domine și să guberne numai dreptul și dreptatea pentru ca națiunea română să poată viețui în etern liberă și independentă, sub scutul acestora”.

Răsfoind deci istoria, ea ne confirmă că ideea de republică are rădăcini în conștiința poporului român, după cum sublinia Domnul Nicolae Ceaușescu, Președintele Consiliului de Stat: „Exprimînd aspirațiile de libertate și independență ale poporului, patrioții cei mai luminați au năzuit către o formă de stat democratică, progresistă, care să asigure libertate și dreptate socială pentru cei mulți, neatințarea politică și înflorirea economică a țării, să înfruptească dreptul sacru al poporului de a fi singur stăpîn în patria sa strămoșească.”

Drumul împlinirii acestor aspirații s-a deschis în condițiile istorice create prin actul de la 23 August 1944, iar la 30 Decembrie 1947, poporul, devenind stăpîn pe soarta sa, înlătură monarhia și proclamă Republica populară.

În „măreața vatră” a Republicii, poporul român a străbătut în acești 26 de ani un drum bogat în înfrățiri, în toate ramurile vieții, care ne umplu inimile de bucurie patriotică. Această nouă orînduire, prin reformele aduse, pune în slujba poporului toate resursele materiale și spirituale, într-un ritm care a înlocuit secolele cu deceniile.

Legislația, care este expresia fidelă a dreptului natural, împreună cu cadrul material și spiritual amîntit, au creat egalitatea între cetățenii țării, ridicarea nivelului de viață și formarea unei personalități și conștiințe umane superioare, caracterizată prin eroismul muncii și al interesului pentru colectivitate, pentru binele obșteșc.

Cu această înfrățire nouă cît și prin politica sa externă atît de sănătoasă, țara noastră s-a făcut cunoscută pe tot globul, cîștigîndu-și prestigiul și admirația în fața lumii.

Biserica Ortodoxă Română, care a fost întotdeauna alături de popor, a primit cu încredere actul proclamării Republicii și s-a angajat deplin pentru a aduce contribuția sa la traducerea în viață a idealurilor așezate la temelie Republicii, idealuri de dreptate, libertate, unitate, de pace și progres.

Sprînjînd Republica, Biserica noastră rămîne fidelă învățăturii sale bimilenare, cuprinsă în Sf. Scriptură și Sf. Tradiție, care are ca scop eliberarea omului; mîntuirea noastră nu numai din robia păcatului, ci și din lipsurile materiale, asu-

pire și nedreptate, căci zice Sf. Scriptură: „Duceți-vă de la mine toți cei ce faceți nedreptăți” (Luca 13, 27). Sau orînduirea de astăzi din țara noastră tocmai acest lucru îl urmărește: înlăturarea oricărei nedreptăți și instaurarea unor relații cît mai echitabile între toți fiii Patriei și, desigur, asigurarea unui climat internațional de pace și colaborare între popoare.

În încîntarea pe care ne-o prilejuiește frumoasa privește a Patriei noastre dragi — Republica Socialistă România — la această aniversare, uniți în cugete și muncă îi facem urarea prin cuvintele imnului:

„Republică biruitoare,
În veci de veci să înflorești!”

T. R.

Din gîndurile lui Gheorghe Lazăr

„Patrii, nu-i poate fi totuna, ... ce fel de creștere vor primi mădulările următoare... pentru că odihna ei cea din lăuntru, precum și cea din afară, așa și binele cel de obște precum și cel privat, stau într-o analogie pre strîns legate cu creșterea tinerimii următoare... — Această trebuință pre bine o cunoștură și mai înainte moșii și strămoșii noștri, de unde în poftorite rînduri (repetate rînduri), cu osăbite osteneți, destul s-au trudit să puie mai sus zisele mijloace în lucrare și cu adevărat să și puna de nu le înzădărnicea vrăjmășia vremurilor... în care mai în toate veacurile au înnotat Patria, precum dovedește istoria ei însuși... Cu rușine vine unui popor și neam ce este așa vechi, așa vestit, proslăvit și înzestrat cu toate rodirile pămîntului, precum și cu toate darurile duhovnicești, cu un cuvînt neam împărătesc..., să nu aibă și el o școală mai de treabă, o Academie cu știință, chiar în limba maicii sale...”

Vremea trece iute, nu să mai întoarce, ne fură și anii vieții cu sine, și noi rămînem tot lipsiți și neciopliți, pentru acéia, grăbiți-vă, nu întîrziati a vă arăta și a vă trece la condica școlii...”

(Din „Înștiințarea către tinerimea română”, august 1818.)

„Prea bine este lumii cunoscută slava și mărirea Romanilor, strămoșilor noștri, apoi încît este pentru strălucirea științelor și măestrilor în vremea acelora, lasă istoriile, dar mărturisesc mărturie învederată însuși stîlpul marelui Traian din alvia Dunării, precum și temelile turnului Severinului... care în chip de hrisoave nemincinoase ne mărturisesc dreptul ce avem în stăpînirea pămîntului strămoșesc, deșteptîndu-ne a urma și noi strămoșilor noștri, ca neprecurmat să se proslăvească semînția în veacuri... prefăcîndu-se slava în mărirea, iar nu în perire și stingere...”

Ajungă lacrimile Patriei, ajungă jugul robiei, vreme este de cînd cu oftare așteaptă căzuta semenție cuvîncioasă izbăvire... Blagoslovită să-ți fie ridicarea în scaun... binecuvîntată să-ți fie ocîrmuirea și păstoreasca cîrje a preasfinției tale înverzească ca toiagul lui Aaron, ca să fie oglindă de înțelepciune păstorească nepoților și strănepoților... precum și noi înșine cu căldură ne aducem aminte de moșii și strămoșii noștri, care au făcut cîndva bine neamului omenesc... Calcă presfințite părinte, nespăimîntat pre poțeca care cu braț voinicesc și cu duh românesc spre mai mare mirarea neamurilor o ai desfîndat; fără sfială în-

tinde-ți pasul spre descoperirea brazdei strămoșești; aici frica n-are loc, sfiala zace moartă, călcată la pămînt, Pronia lucrează și noi toți cu bucurie îți urmăm...”

(Din cuvîntarea rostită la înscăunarea mitropolitului Dionisie.)

„Două lucruri, Măria Ta! sînt în lume mai mari, vrednice de cunoscut... care lucruri unul altuia cu totul se împotrivesc... Și aceasta sînt: Binele și Răul... Dar pentru că răul este în sine rău, de aceia cît putem ne ferim de el, și binele pentru că în sine este bun, ne silim a-l căpăta, însă de multe ori răul se schimbă în bun și bunul în rău. Așa este otrava, care în sine este ceva rău, căci omoară om, iar bolnavului în doctorii prin doctor dărumuită slujind spre vindecare..., asemenea și bătaia tînarului celui căzut la năravuri rele este un ceva rău, iar apoi, îndreptîndu-se, el însuși mulțumește.

Acum să vedem și binele cum se poate schimba în rău... Slava, cinstea, mărirea, averile și bogăția cine va zice că nu-s bune? Și iată tocmai acestea au pricinuit dărpănarea împărății Elinilor..., sfărîmarea înfricoșatei împărății a strămoșilor noștri Romani...

De unde se vede curat că omul cu cît mai tare se apropie de vîrfurile binelui, cu atîta primejdia căderii este mai mare și mai ispititoare... și atunci toți acei care se cîrmuiesc de mîndrie, de viclesug, adică de sfetnici, ministrii răului, se silesc în tot fel și chip a derăpăna pre cei ce se află umbriți de visteria luminii, pentru aceasta ne poruncește și Mîntuitorul lumii rugăciunea Domnească nefîncetat a o zice, încheind-o mai în urmă cu acele două și mai mari cereri: adică „și nu ne duce pe noi Doamne în ispită, ci ne izbăvește de cel rău...”

„Mai încolo ne poruncește legea, nu numai cea firească și de la naștere scrisă în inimile tuturor muritorilor ce zice: „ce-ți place ție, fă și altuia. Iar ce ție nu-ți place, nici altuia nu face.” Ci cu mult mai deslujit ne îndeamnă legea cea propovăduită și creștinească, ca să ne fie milă de cei ce au trebuință de ajutorul nostru zicînd: „pe cel sărac să-l miluim, pe cel gol să-l îmbrăcăm” s. c. l.

Cu cuvînt, că cu măsura cu care vei măsura, cu aceea ți se va măsura.”

(Din cuvîntul adresat domnitorului Ioan Caragea.)

F. C.

INFORMAȚII

● Duminică, 28 octombrie 1973, în cimitirul central din Sibiu s-a oficiat parastasul de un an de la moartea profesorului și omului de știință sibiuan Onisifor Ghibu, care a fost slujit de P. C. prot. I. Vlad, P. C. prof. pens. S. Vlad și P. C. prot. I. Nicoară.

Au fost prezenți membri familiei, rude și cunoscuți.

P. C. prot. I. Vlad, în numele Î. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, P. C. prof. S. Vlad ș. a. au evocat memoria adormitului profesor O. Ghibu.

● La invitația Prea Fericitului Patriarh Justinian, între 22—29 septembrie 1973, Î. P. S. Mitropolit Damaschinos de Tranoupolis (Patriarhia Ecumenică), directorul Centrului Ecumenic de la Chambésy-Geneva și Secretarul Comisiei Pregătitoare pentru Sf. și Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe, a făcut o vizită Bisericii Ortodoxe Române.

Scopul vizitei Î. P. S. Sale a fost acela de a lua contact direct cu Comisia Bisericii Ortodoxe Române pentru pregătirea Sfîntului și Marelui Sinod ortodox, în vederea concordării acțiunilor Bisericii Ortodoxe locale în acest sens.

Duminică, 23 septembrie a. c., Î. P. S. Damaschinos, după o audiență de prezentare la P. F. Părinte Patriarh Justinian, a asistat la Sf. Liturghie în Catedrala patriarhală din București.

Luni, 24 septembrie a. c., Î. P. S. Damaschinos a avut, la Palatul Sf. Sinod de la Mănăstirea Antim din București, o întîlnire neoficială cu o Comisie de teologi români, avînd în frunte pe P. S. Antonie Ploieșteanul — Episcop-vicar patriarhal, informîndu-se reciproc asupra stadiului pregătirii Sfîntului și Marelui Sinod.

În după-amiaza zilei de luni, 24 septembrie a. c., Î. P. S. Damaschinos, însoțit de P. S. Episcop Antonie Ploieșteanul, a vizitat mănăstirile Țigănești și Căldărușani din apropierea Bucureștiului.

(Continuare în pag. 4)

INFORMAȚII

(Urmare din pag. 3)

Marti, 25 septembrie, I. P. S. Damaschinos a vizitat instituțiile centrale ale Patriarhiei Ortodoxe Române, apoi mănăstirea de maici Pasărea și mănăstirea de călugări Cernica.

În după-amiaza aceleiași zile, la invitația I. P. S. Mitropolit Iustin al Moldovei și Sucevei, I. P. S. Damaschinos a plecat la Iași, împreună cu P. S. Episcop Antonie Ploieșteanul, unde s-au continuat discuțiile privind pregătirea Sf. și Marelui Sinod, I. P. S. Iustin fiind unul din cei doi reprezentanți ai B.O.R. în Comisia pregătitoare a Sf. și Marelui Sinod.

● După instalarea în fruntea Eparhiei Aradului, Ienopolei și Hălmeagului, noul ei Ierarh, P. S. Episcop Visarion, dorind să porceadă dintru începutul activității Prea Sfinției Sale în această Eparhie, la organizarea lucrării pastorale, administrative, gospodărești și sociale, a convocat pe toți P. C. protopopi în funcțiune și secretarii protopopești la o consfătuire de lucru, care a avut loc în 7 septembrie 1973, la Centrul Eparhial Arad.

Cu acest prilej P. S. Episcop Visarion a exprimat participanților dorința P. S. Sale de a urma toți clericii căile legiurilor Patriei, ale celor bisericesti, însufleții de dragostea de om și de slujirea lui în frica de Dumnezeu și în dorința de a sprijini prosperitatea poporului nostru.

În continuare, P. C. vicar și P. C. consilieri și secretar eparhial au dat îndrumări P. C. protopopi privind acțiunile pentru întărirea unității de credință, uniformizarea cultului, programarea sfințirilor de biserică ș. a.

● Duminică, 22 septembrie 1973, a avut loc binecuvântarea bisericii din parohia Rogoz, prot. Baia Mare, jud. Maramureș, săvârșită de I. P. S. Arhiepiscop Teofil al Vadului, Feleacului și Clujului și P. S. Episcop-vicar Iustinian Maramureșanul. Cuvântul de primire a fost rostit de P. C. prot. Dr. Carol Pop (Baia Mare).

Încă din ajun, sîmbătă, 12 septembrie a. c., s-a oficiat slujba vecerniei împreună cu Litia. La Litie a servit P. S. Sa Iustinian. După vecernie a vorbit I. P. S. Sa Arhiepiscop Teofil despre importanța Sfintei Împărășanii, iar P. S. Iustinian despre podoabele bisericii.

Duminică, după rînduiala destinată binecuvîntării bisericii, s-a slujit Sfînta Liturghie arhierescă, în cadrul căreia a fost hirotonit ca preot tînarul teolog Cosma Ioan pentru parohia Stoiceni.

După Sf. Liturghie, a vorbit C. pr. Cotuțiu Alexandru, parohul local, care a fost distins cu rangul de iconom stavrofor.

A vorbit apoi I. P. S. Arhiepiscop Teofil, care a tîlcuit Evanghelia zilei, îndemnînd credincioșii ca în viață să meargă pe calea cea sănătoasă a virtuților și faptelor bune, nu pe calea desfătărilor neraționale, potrivnice vocii lui Dumnezeu și intereselor noastre reale, cale care duce la pierzare vremelnică și veșnică.

P. S. Iustinian Maramureșanul, care a vorbit în continuare, a subliniat frumusețea spirituală a creștinului adevărat.

● În cursul anului 1973, lucrările gospodărești de la bisericile din Eparhia Aradului au continuat cu sprijinul credincioșilor. Terminîndu-se unele din aceste lucrări, ele au fost tîrnosite, așezîndu-li-se sfinte moaște și Sfinți Evangheliști la altare.

Așa de exemplu în parohia Stei, filia Poeni, jud. Hunedoara s-au făcut bisericii importante reparații, s-a zugrăvit și s-a dotat cu obiecte de cult și alte podoabe. Altarul nefiind tîrnosit, Prea Sfințitul Episcop Visarion a săvîrșit slujba prescrișă sfințirii, Duminică, 23 septembrie a. c. A fost cea dintîi biserică tîrnosită după instalarea Prea Sfinției Sale ca Episcop al Aradului.

De asemenea, în parohia Zimbru, jud. Arad, credincioșii au făcut același gen de lucrări și au pictat biserica în frescă. Altarul ei a fost tîrnosit de P. S. Episcop Visarion, Duminică, 30 septembrie 1973.

Totodată în parohia Arad-Grădiște, biserica „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”, reparată, completată cu turn nou și pictată în frescă, a fost tîrnosită Duminică, 21 octombrie 1973, de P. S. Episcop Visarion.

● În prezența I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului și a P. S. Episcop Visarion al Aradului, Duminică, 16 septembrie 1973, a avut loc deschiderea festivă a noului an școlar de la Seminarul teologic din Caransebeș.

Astfel, la ora 10, la fosta catedrală episcopală, în prezența Înălților Ierarhi, a început Sf. Liturghie, în cadrul căreia a predicat P. C. părinte Ioan Teodorovici, directorul școlii, iar la sfîrșitul slujbei Înalt Prea Sfințitul Părinte Mitropolit Nicolae a arătat rolul pe care îl are școala teologică în viața credincioșilor. După terminarea serviciului religios, în noua sală festivă a școlii s-a desfășurat programul de deschidere a anului școlar, compus din diferite bucăți corale și poezii. Au vorbit P. C. director Ioan Teodorovici, P. S. Episcop Visarion al Aradului, care reliefează sublimitatea misiunii preoțești și evidențiază în continuare necesitatea ca elevii să se formeze la nivelul cerut de realitățile în care își vor desfășura activitatea, iar la sfîrșitul serbării a luat cuvîntul I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului, care a trecut în revistă principalele puncte de orientare după care trebuie să fie organizată activitatea școlară pentru a se dovedi deplin eficientă.

● La seminarul Teologic din Cluj, serbarea de deschidere a noului an școlar, 1973/74, a avut loc în 5 octombrie 1973. După Sf. Liturghie, slujită în Catedrala Arhiepiscopiei, în sala festivă a Seminarului s-a desfășurat serbarea propriu-zisă în prezența I. P. S. Teofil, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului, P. S. Iustinian Maramureșanul, Episcop-vicar, P. C. profesori, elevi seminaristi etc. În cadrul serbării s-au executat compoziții bisericesti și patriotice, s-au recitat poezii etc. A luat cuvîntul P. C. director I. Brie, arătînd între altele că actul ridicării Episcopiei Vadului, Feleacului și Clujului la rangul de Arhiepiscopie constituie și pentru colectivul școlii un stimulent în munca lui de predare și asimilare a cunoștințelor.

A vorbit de asemenea I. P. S. Arhiepiscop Teofil, care a binecuvîntat pe toți cei prezenți, în numele Sf. Sinod și al Sinodului mitropolitan, insistînd în continuare asupra datoriei elevilor de a prețui cum se cuvine alegerea lor de către Dumnezeu în a-i sluji Lui. Drept aceea, ei sînt datori a-l urma pe Hristos prin îndeplinirea cu conștiinciozitate a datoriei, prin rugăciune zilnică, înfrînarea de la cele rele și silința la studiu.

A vorbit totodată P. S. Episcop-vicar Iustinian, care și-a exprimat bucuria de a se întîlni cu elevii și profesorii Seminarului teologic în calitate de ierarh, îndemnînd în același timp elevii seminaristi să se silească spre autodepășire și să se străduiască a aplica în practică cele ce învață în școală.

● Duminică, 7 octombrie 1973, a avut loc la Seminarul teologic special din Curtea de Argeș deschiderea festivă a cursurilor seminarele pe anul școlar 1973—1974, la care au participat și distinși oaspeți, ca: I. P. S. Sa Nicolae Mladin, Mitropolitul Ardealului, delegat al Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian, Dl profesor Nicolae Lungu din partea Institutului Teologic din București ș. a.

Sfînta Liturghie a fost săvîrșită de un sobor de preoți și diaconi în frunte cu P. S. Arhieru Pavel Șerpe, iar predica a fost rostită de către P. C. prof. arhim. Chesarie Gheorghiescu.

După slujbă în sala festivă a școlii s-a desfășurat apoi un bogat și frumos program artistic, compus din recitări, coruri religioase și patriotice executate de elevi, sub conducerea P. C. prof. Victor Frangulea și dl prof. Ioan Rizescu.

A vorbit P. C. dir. Ioan Negruțiu, iar în încheiere I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, care arată că Evanghelia cu învierea fiului văduvei din Nain, citită astăzi la Liturghie, poate fi un îndemn pentru tinerii seminaristi care trebuie să se apropie tot mai mult de Hristos, „tineretea cea veșnică”. Pe lîngă idealul nostru patriotic, de-a fi buni cetățeni ai țării, idealul nostru pe plan bisericesc — a spus între altele I. P. S. Sa — este acesta: „Să ne desăvîrșim în Iisus Hristos, să alergăm mereu, să ne încordăm toate forțele ca să întrupăm în ființa noastră, în viața noastră, în cuvîntul nostru, în activitatea noastră, tineretea cea veșnică a lui Iisus Hristos.”

● Duminică, 14 octombrie 1973, Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae al Ardealului, însoțit de P. S. Episcop-vicar Emilian Rășinăreanul și de un sobor de preoți și diaconi, a săvîrșit sfințirea bisericii din Brașov-Groaver.

Această biserică a fost zidită în 1876, la inițiativa vrednicului preot Bartolomeu Băulescu.

Biserica a fost renovată și pictată în frescă prin jertfele bunilor credincioși, sub îndrumarea P. C. pr. V. Laurențiu, care a fost distins cu rangul de „iconom stavrofor”.

După slujba sfințirii bisericii, a urmat Sf. Liturghie arhierescă, în timpul căreia a fost hirotonit întru diacon tînarul teolog M. Zamfir și întru preot C. diacon I. Mărgineanu, pentru parohia Laslea, prot. Mediaș.

La priceasnă a predicat P. C. rector Is. Todoran, iar la sfîrșit C. pr. paroh V. Laurențiu, P. S. Episcop-vicar Emilian și I. P. S. Mitropolit Nicolae. I. P. S. Sa a vorbit despre rostul vieții creștine, care are în față idealul desăvîrșirii întrupat de Iisus Hristos-Dumnezeul nostru, care ne cere să ne perfecționăm încontinuu viața și activitatea noastră, sub toate raporturile, pentru a fi la înălțimea progreselor multiple ale vieții contemporane.

● Duminică, 14 octombrie 1973, P. S. Episcop Vasile Coman al Oradiei a săvîrșit sfințirea bisericii ortodoxe ucrainiene din orașul Carei, județul Satu-Mare.

Între 1967—1973, bisericii i s-au făcut reparații generale în exterior și interior, în care scop s-au primit și ajutoare substanțiale din partea Sf. Patriarhii, Departamentului Cultelor, Episcopilor Oradiei și Rm. Vilcii, cărora parohul locului, Ștefan Pal, le-a exprimat vii mulțumiri.

Predica zilei a fost ținută de părintele vicar Vasile Costin.

În soborul preoțesc au slujit și cei trei preoți ai românilor ortodocși din Carei, în frunte cu P. C. protopop Mircea Andron, participînd și credincioșii lor, în mare număr, pe lîngă cei ucrainieni.

Au asistat de asemenea, ca invitați, și preoții celorlalte culte din Carei: romano-catolic, reformat și evanghelic.

După darea de seamă făcută de C. pr. Ștefan Pal, care a fost distins cu rangul de „sachelar”, Prea Sfințitul Episcop Vasile a ținut un cuvînt de învățătură, în cadrul căruia a felicitat pe credincioșii ucrainieni și pe preotul lor pentru frumoasa lucrare de înnoire a bisericii și pentru dragostea față de vechile tradiții ortodoxe. Totodată și-a manifestat bucuria de a fi prezenți la această solemnitate și reprezentanții celorlalte culte din localitate, ceea ce dovedește spiritul de dragoste și frățietate care domnește între poporul român și naționalitățile conlocuitoare precum și între cultele din țara noastră.

● Tot Duminică, 14 octombrie 1973, P. S. Episcop Vasile al Oradiei — înconjurat de un sobor de preoți — a oficiat, în cadrul vecerniei, slujba de binecuvîntare a noii biserici din parohia Lucăceni, județul Satu Mare, dată exercitării cultului, urmînd ca în continuare, sub conducerea C. pr. local Filip Crăciun, biserica să fie îmbrăcată cu o pictură adecvată stilului ei arhitectonic monumental și să se construiască un iconostas lucrat artistic.

● Centenarul adormirii în Domnul a mitropolitului Andrei Șaguna, din iunie 1973, a fost încrestat în publicațiile Tribuna României, Crișana ș. a.

În articolul: „Andrei Șaguna”, semnat de Valeriu Chișiu, în nr. 146 din 22 iunie 1973 al ziarului „Crișana” de la Oradea, se fac referiri și la gazeta noastră, Telegraful Român, înființată de mitropolitul Andrei Șaguna și care „pe parcursul existenței sale a avut un rol deosebit în pregătirea și realizarea actului Unirii Transilvaniei cu România de la 1 decembrie 1918”.

Din studiul intitulat: „Andrei Șaguna” (1808—1873), semnat de prof. Vasile Netea în nr. 6/1973 al revistei „Transilvania” de la Sibiu, reținem următorul pasaj: „Contribuția sa (a mitropolitului Șaguna) la dezvoltarea vieții și culturii românești din Transilvania între anii 1846—1873 — ani în care a îndeplinit funcțiunile de vicar, episcop și mitropolit al românilor ortodocși — a fost însă una dintre cele mai viguroase și mai strălucite ale timpului, numele său fiind strîns legat, atît de lupta pentru emanciparea politică și ecleziastică a națiunii române, cît și de progresul învățămîntului și de înființarea principalelor instituții culturale ale acestei perioade”.

I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului mulțumește călduros tuturor preoților și credincioșilor pentru felicitările trimise cu prilejul sărbătorii Sf. Ierarh Nicolae — ziua onomastică a I. P. S. Sale — și urează tuturor sănătate, pace, bucurie și mult spor în activitatea de slujire a Bisericii strămoșești și de propășire a Patriei noastre.